

ذخایر بالقوه نفتی ایران و عدم بهره‌برداری کامل از آنها

این گزارش توسط مجله *Technical Review Middle East* در شماره ۳ سال ۲۰۰۸ چاپ و منتشر شده است، که در این مقاله چند نکته مهم و حایز اهمیت مورد تأکید قرار گرفته است، که به شرح زیر است:

ایران از لحاظ ذخایر نفت و گاز در جایگاه دوم جهان قرار دارد و به خوبی می‌تواند بازارهای جهان را در اختیار بگیرد تنها چیزی که نیاز است، یک دهه سرمایه‌گذاری و بهره‌گیری از فن‌آوری‌های جدید است. تقاضای جهان برای گاز رو به افزایش است و ایران به دلیل ذخایر نفتی گاز مورد توجه بازارهای جهانی است. تحریم‌های آمریکا برای شرکت‌هایی که بیش از ۲۰ میلیون دلار در ایران سرمایه‌گذاری نمایند، انتقال فن‌آوری و خدمات مهندسی و صدور سرمایه‌خصوصاً از کشورهای اروپایی به ایران را با مشکل مواجه کرده است.

ایران به طور طبیعی به ۱۶۰ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری در زمینه استخراج مواد نفتی در یک دوره میان‌مدت جهت توسعه ظرفیت بازده نفت و گاز نیازمند است.

جنگ ایران و عراق (۱۹۸۸-۱۹۸۰) سال‌های کمبود منابع کافی برای سرمایه‌گذاری در این صنعت، تحریم طولانی آمریکا، کاهش بهره‌برداری میدان‌های موجود (به طور مثال گچ‌ساران، آغاچاری و اهواز) همچنین عدم استفاده از فن‌آوری روز خساراتی را به صنعت نفت و بالطبع اقتصاد ایران وارد کرده است.

پروژه پارس جنوبی اهداف تهران را برای تبدیل شدن به یک قطب در صادرات گاز در قرن بیست و یکم محقق می‌سازد.

یک شرکت مشاور انرژی در لندن اعلام کرد، ایران در فاز طرح توسعه پارس جنوبی به خاطر قراردادهای تعمیر و نگهداری ضرر می‌دهد و پیمانکاران نیز کار خود را به حداقل رسانده‌اند. ضمن آنکه قراردادهای بیع متقابل برای پروژه‌های پیچیده‌ای مانند پارس جنوبی مناسب نمی‌باشد.

شرکت ملی صادرات گاز ایران تخمین می‌زند که صادرات گاز را به صورت گاز طبیعی مایع و از طریق لوله‌ها (لوله‌های گاز) به ۲۴۸/۴ میلیارد متر مکعب تا پایان سال ۲۰۱۵ برساند. با این وجود آژانس بین‌المللی انرژی در پاریس در مورد این پیش‌بینی خیلی خوشبین نیست و میزان تولید و صادرات را به ترتیب ۲۴۰ و ۵۷ میلیون متر مکعب تا سال ۲۰۳۰ بطور سالانه تخمین می‌زند. آژانس اعتقاد دارد ایران علیرغم منابع گازی عظیم، برای تبدیل شدن به یک کشور صادرکننده بزرگ گاز، راه سختی پیش‌رو دارد.

شرکت‌های ملی نفت آسیایی که در صدر آنها چین و روسیه قرار دارند، فقط علاقمند به مشارکت در بخش پارس و سود و بالا دست صنعت نفت ایران هستند.

وقوع این امر که آیا ایران در نهایت یک منبع مهم تهیه نفت و گاز در بازارهای جهانی خواهد شد یا نه در پرده ابهام قرار دارد. با وجود آنکه سرمایه‌گذاران عظیم و کمک‌های فنی از جانب شرکت‌های بزرگ غربی خیلی ناچیز است، ولی اوضاع سیاسی و روابط دیپلماتیک بین‌المللی در سال‌های اخیر تغییرات مثبتی کرده است.